



Overordnet analyse og plan for selskapskontroll

Grue kommune

2016-2019

Behandlet i kontrollutvalget 6.9.16.
Vedtatt i kommunestyret 7.11.16 sak 103/16

Utført av Glåmdal sekretariat IKS





Innhold

Del 1 – Innledning.....	2
1 Om dokumentet	2
2 Bakgrunn.....	2
3 Overordnet analyse og plan for selskapskontroll.....	3
4 Formålet med selskapskontrollen	5
5 Risiko- og vesentlighetsanalyse	5
5.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.	5
5.2 Kriterier for risiko- og vesentlighetsvurderinger	6
5.3 Metode	6
5.3.1 Dokumentanalyse	6
5.3.3 Innspill fra rådmennene	7
5.3.2 Spørreskjemaer/risikovurderinger fra selskapene	7
5.3.3 Diskusjoner i kontrollutvalget.....	7
Del 2 – Risikokartlegging	7
6 Overordnet eierstrategi.....	7
7 Oversikt over selskaper	8
7.1 Oversikt over selskaper innenfor koml. § 80.....	8
7.2 Oversikt over selskaper utenfor koml. § 80	8
7.3 Kommunale foretak og diverse samarbeid	9
7.4 Risiko- og vesentlighetsvurdering.....	11
Del 3 – Plan for selskapskontroll	14
8 Gjennomføring og rapportering av kontrollen	14
8.1 Gjennomføring.....	14
8.2 Prioritering av selskapskontroller 2016-2019	14
8.3 Rapportering.....	15
9 Avslutning	15
Vedlegg 1 – Oversikt over heleide selskaper.....	16
Vedlegg 2 - Oversikt over deleide selskaper.....	19



Del 1 – Innledning

1 Om dokumentet

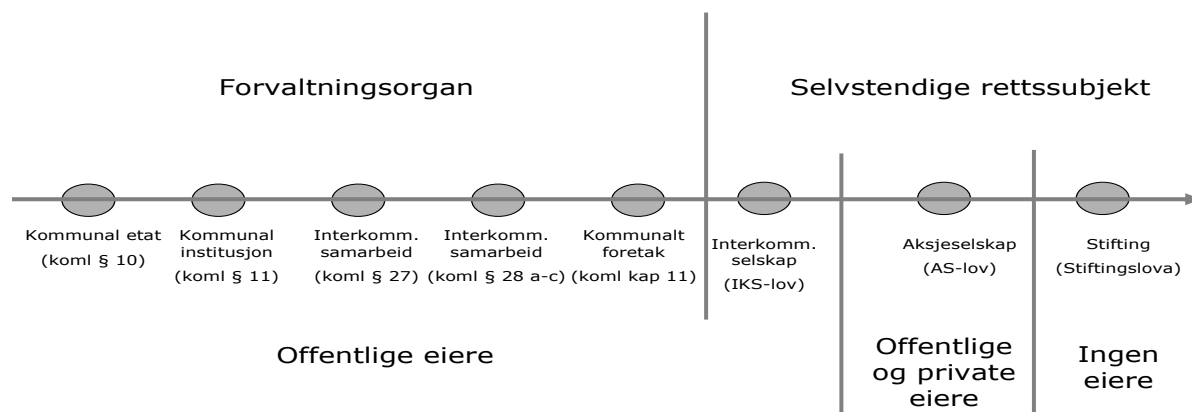
Dette dokumentet inneholder grunnlaget for den overordnede analysen i forbindelse med utarbeidelse av plan for selskapskontroll i Grue kommune. Selskapskontroll, plan for selskapskontroll og framgangsmåten som er benyttet for å utarbeide den overordnede analysen er presentert i del 1. Videre orienterer vi om de ulike bestemmelsene om selskapskontroll, hva dette består i, og hvilke virkemidler og muligheter som finnes for å gjennomføre slike kontroller. Analysen og planen er utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS.

I del 2 blir innsamlet informasjon om kommunens selskaper og risikokartleggingen presentert. Risikoanalysen vil utgjøre utgangspunktet for forslag til ulike selskapskontroller.

I del 3 blir forslag til prosjekter presentert, og disse skal danne grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer og endelig plan for selskapskontroll.

2 Bakgrunn

Kommunesektoren har siden slutten av 90-tallet vært preget av en økt fragmentering ved at deler av virksomheten har blitt skilt ut i foretak, interkommunalt samarbeid, interkommunale selskaper, aksjeselskaper o.l., herav ofte i form av egne rettssubjekter utenfor kommunelovens rammer. Valg av organisasjonsform legger rammene for kommunestyrets styringsmuligheter overfor fristilte selskaper, ettersom disse har egne selskapsorganer og er regulert av særskilt lovgivning, som bl.a. fastsetter forholdet mellom eierne (kommunen) og selskapsorganene. Modellen nedenfor viser ulike organisasjonsformer for kommunal virksomhet. Figuren viser at jo lenger mot høyre en går i figuren, jo svakere blir kommunestyrets innflytelse. Det går et prinsipielt skille ved overgangen mellom forvaltningsorgan og selvstendige rettssubjekt. Her opphører kommunestyrets direkte innflytelse. Derfor har man fått bestemmelser om selskapskontroll for å sikre informasjon og innsyn i heleide selskapers virksomhet (kommuneloven § 80). En stiftelse har ingen eiere, den eier seg selv. Derfor faller stiftelser utenfor den egentlige selskapskontrollen.





3 Overordnet analyse og plan for selskapskontroll

Hjemmelen for selskapskontroll følger av kommuneloven (kompl.) § 77 nr. 5, som fastsetter at kontrollutvalget skal "påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens (...) interesser i selskaper m.m.", jf. tilsvarende formulering i § 13 første ledd i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner. Etter § 13 annet ledd skal kontrollutvalget «minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden».

Tredje ledd fastsetter at kontrollutvalget selv kan avgjøre hvem som skal gjennomføre selskapskontrollen. Pr. i dag er ikke eierskapskontroll å anse som revisjon, så slike kontroller kan utføres også av sekretariatet og andre. Men det pågår et arbeid med å revidere kommuneloven (kommunelovprosjektet, forslag til endringer lagt fram 10.3.16¹), så det vil kunne komme endringer i flere bestemmelser rundt selskapskontroll i perioden.

Kontrollutvalgsforskriften § 13 må også ses i sammenheng med kompl. § 80, som direkte regulerer kontrollutvalgets og den som utfører selskapskontrollen sin innsynsrett i selskaper, som er fullt ut eid – direkte eller indirekte – av kommuner/fylkeskommuner.

Følgende figur viser selskapskontrollens omfang og innhold.



Figur: Selskapskontroll – overordnet skisse

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/styrer-rad-og-utvalg/kommunelovutvalget/id732119/>



I Kontrollutvalgsboken² side 61 er de forskjellige delene av selskapskontroll vist gjennom en slik figur:



Figur selskapskontroll³

Som nevnt ovenfor skiller det mellom den obligatoriske eierskapskontrollen og den frivillige forvaltningsrevisjonen. Det sies i kontrollutvalgsboken følgende: «Praksis tilsier at det er en glidende overgang mellom disse to hovedkategoriene, og at det i enkelte tilfeller kan være vanskelig å skille mellom hva som inngår i hver av disse kategoriene». Det er dette som er forsøkt vist gjennom figuren ovenfor. Forvaltningsrevisjon skal utføres i henhold til kap. 3 i forskrift om revisjon og i henhold til god kommunal revisjonsskikk, og den må utføres av en kvalifisert og uavhengig revisor.

Selskapskontrollen omfatter både heleide og deleide selskaper, herunder også selskaper med private eiere. På grunn av at innsynsretten etter koml. § 80 er begrenset til heleide, kommunale selskaper, vil det imidlertid være forskjeller mht. hvordan selskapskontrollen kan utføres i heleide kontra deleide selskaper.

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har utarbeidet en veileder til selskapskontroll⁴, dvs. en veileder for utarbeidelse av plan for selskapskontroll og for gjennomføring av eierskapskontroll. Som nevnt ovenfor kan selskapskontroll bestå av både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Hvis det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon, skal denne følge RSK 001, standard for forvaltningsrevisjon.

² Utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet i 2015: http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Diverse_pdf-er/Kontrollutvalgsboka_-_2_utgaven.pdf

³ Kontrollutvalgsboken side 61.

⁴ NKRF: «Selskapskontroll fra a-å», 2010, s. 7



4 Formålet med selskapskontrollen

Selskapskontrollen er et middel for å påse at forvaltningen av kommunens eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelle lover og regler.

Formålet med *eierskapskontrollen* er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, utøver myndigheten slik det er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven samt ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring, og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller derfor utenfor denne kontrollen.

En viktig forutsetning for at kontrollutvalget kan gjennomføre eierskapskontroll, er at kommunen har tydeliggjort hvilke strategier og målsetninger kommunen har med eierskapene. Utgangspunktet for eierskapskontroller vil derfor gjerne være å undersøke om kommunen har etablert konkrete formål eller føringer for eierskapene, gjerne i form av en eierskapsstrategi eller -melding. (Kontrollutvalgsboken side 62).

Ved behov kan det også gjennomføres forvaltningsrevisjon av selskaper. I et selskap med statlige eller private eierinteresser må imidlertid dette – hvis ikke annet er avtalt mellom eierne, skje med utgangspunkt i åpne kilder fordi ikke innsynsretten etter § 80 gjelder.

Formålet med *forvaltningsrevisjonen* vil være å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. En slik revisjon vil dermed ha fokus på selve aktiviteten og resultater i selskapet. Tema for forvaltningsrevisjon i selskaper vil derfor kunne være:⁵

- måloppnåelse
- offentlige anskaffelser
- habilitet
- etikk og samfunnsansvar
- arbeidsmiljø
- økonomisk drift

5 Risiko- og vesentlighetsanalyse

5.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.

Analysen er bygd på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Risiko er faren for at en uønsket hendelse, begivenhet eller situasjon skal oppstå. Vesentlighet har å gjøre med hvor store konsekvenser det vil ha dersom det negative inntreffer.

Den overordnede analysen skal brukes til å identifisere på hvilke områder risikoen er størst. I tillegg må vi ta med i vurderingen hvilke konsekvenser hendelsen vil kunne få og hvor sannsynlig er det at den

⁵ Kontrollutvalgsboken side 62.



oppstår. I uttrykket risiko- og vesentlighetsvurdering ligger at det skal gjøres en vurdering av, på hvilke områder det er risiko for vesentlige avvik, i forhold til vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

5.2 Kriterier for risiko- og vesentlighetsvurderinger

I et forhold til risiko er det spesielt disse forholdene som må vurderes:

- Risiko for at selskapet ikke driver i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- Risiko for at selskapet ikke driver i tråd med lover og regler og på en økonomisk forsvarlig måte
- Risiko for at den som forvalter kommunens eierinteresser i selskapet ikke gjør dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger
- Risiko for at det gis uriktig informasjon til kommunen.

I tillegg til en konkret risikovurdering vil det også være viktig å vurdere selskapene ut i fra hvor vesentlige de er for kommunen. Følgende kan være aktuelt å vurdere i denne forbindelsen:

- Hvor viktig er selskapet for kommunens målsettinger?
- Har selskapet et samfunnsansvar?
- Er selskapet heleid eller deleid?
- Hvor stor andel har kommunen i selskapet (eierinteresser)?
- Bidrar selskapet til å oppnå politiske mål?
- Leverer selskapet direkte tjenester til kommunens innbyggere?
- Er selskapet et mulig gevinst- eller tapspotensiale for kommunen?
- Selskapets omdømme.

5.3 Metode

Følgende metoder er brukt for å samle inn data for å kartlegge risikoforhold knyttet til relevante selskaper og områder for selskapskontroll:

- Dokumentanalyse
- Innspill fra rådmennene (møte rådmannsutvalget og brev til rådmennene)
- Spørreskjemaer/risikovurderinger fra daglig leder/styreleder i de heleide selskapene.
- Diskusjoner i kontrollutvalget (april/mai)

5.3.1 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen bygger på en gjennomgang av selskapenes nettsider, selskapenes møtedokumenter, kommunale dokumenter, kommunens nettsider. Dokumentasjon som ikke er tilgjengelig via kommunen sine nettsider er etterspurt kommunen.

Aktuelle dokumenter kan være:

- Oversikt over alle selskapene kommunen har eierskap i
- Kommunens formål med eierskapet i de ulike selskapene dersom dett er definert, eventuell eiermelding/eierstrategi dersom dette finnes
- Selskapsavtaler, vedtekter, selskapenes formål og type virksomhet
- Nøkkeltall for selskapene



- Oversikt over styrerepresentasjon i selskapene
- Annen relevant informasjon knyttet til kommunens eierskap

5.3.3 Innspill fra rådmennene

Spørsmål knyttet til risikoer i selskapene kommunen har eierandeler i, både i forhold til eierskapsforvaltning og drift av selskapet (eks. innkjøp, selvkost, intern kontroll osv.). Sekretariatsleder deltok på et rådmannsutvalg i desember 2015 og ba også om innspill fra rådmennene gjennom brev i mars 2016. Det er ingen spesielle innspill fra rådmennenes side.

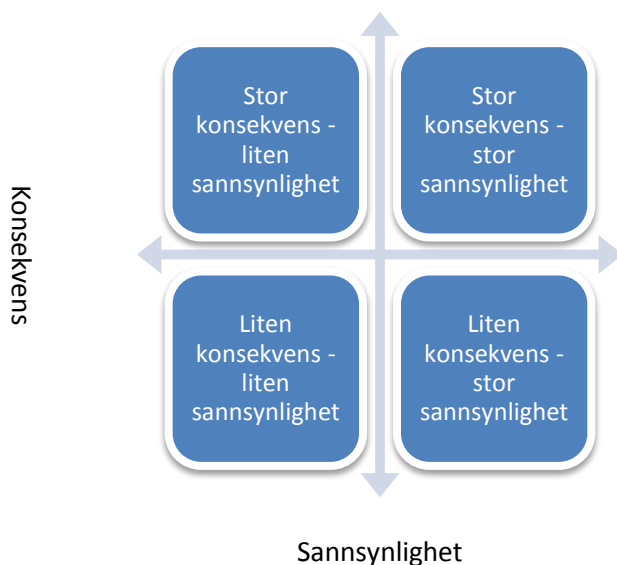
5.3.2 Spørreskjemaer/risikovurderinger fra selskapene

Sekretariatet sendte brev til daglig leder/styreleder i alle interkommunale selskaper og heleide aksjeselskaper i regionen i mars 2016, hvor det ble bedt om at de besvarte noen spørsmål og at det ble foretatt en risikovurdering i selskapet. Alle selskapene har besvart vår henvendelse.

5.3.3 Diskusjoner i kontrollutvalget

Det er gjennomført diskusjoner i kontrollutvalget der kontrollutvalget diskuterer risikoer i kommunen, blant annet knyttet til eierskapsforvaltning og drift av selskapet (eks. innkjøp, selvkost, intern kontroll osv.)

I en drøfting i kontrollutvalget kan en slik modell være et hjelpemiddel for å komme fram til hvilke prioriteringer som skal foretas.



Del 2 – Risikokartlegging

6 Overordnet eierstrategi

Grue kommune har utarbeidet en Eiermelding for 2013. Eiermeldinger gir en god oversikt over eierstrategi og formålet med selskapene. En god og aktiv og åpen eierstrategi vil kunne skape større tillit



til kommunen som forvalter av fellesskapets interesser. En eierskapsstrategi er også en mulighet til å avklare kommunens krav og retningslinjer for styreverv o.l.

Alle kommunestyrene i regionen behandlet i 2009 dokumentet «God selskapsstyring». Dette dokumentet burde vært gjenstand for en revidering og kontrollutvalgene i regionen har anmodet kommunestyrene om å igangsette dette arbeidet. Et slikt dokument er et godt grunnlag i arbeidet med å gjennomføre eierskapskontroller.

KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» er også et godt hjelpemiddel for å jobbe med selskapskontroll.

7 Oversikt over selskaper

Oversikten er i hovedsak basert på opplysninger hentet fra Grue kommunes årsberetning og regnskap 2015 (note 5) og kommunens eierskapsmelding fra 2013. Oversikten er supplert med informasjon fra Purehelp, Proff og enkelte selskapers nettsider. Presentasjonen er delt i tre, med heleide selskaper i kap. 7.1 (og vedlegg 1), deleide i kap. 7.2 (og vedlegg 2) og «foretak og andre samarbeid» i kap. 7.3. I kapittel 7.4 blir de heleide selskapene satt opp i en tabell, med en risiko- og vesentlighetsvurdering.

7.1 Oversikt over selskaper innenfor koml. § 80

Her viser vi en oversikt over interkommunale selskaper og heleide aksjeselskaper. Dette er selskaper som kommer inn under kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalgets innsyn i selskaper (jf. kapittel 3 ovenfor). En nærmere beskrivelse av selskapene med formål og eiere, går fram av vedlegg 1. Her er en oversikt over tidligere gjennomførte selskapskontroller.

Selskaps navn	Tidligere revisjoner (FR ⁶) (EK ⁷)
Glåmdal interkommunale brannvesen IKS	Ingen tidligere FR. Det ble gjennomført EK i 2014.
Glåmdal interkommunale vann og avløpssekskap IKS (GIVAS IKS)	Det er gjennomført flere kontroller, både FR og EK. EK i 2009, FR i 2009, (off. ans). FR intern kontroll i 2016.
Glåmdal interkommunale voksenopplæring IKS (GIV IKS)	Ingen tidligere FR, det ble gjennomført EK i 2007 og 2013.
Glåmdal sekretariat IKS	Ingen tidligere EK eller FR.
Hedmark Revisjon IKS	Ingen tidligere EK eller FR.
Solør Renovasjon IKS	Det er tidligere gjennomført EK i SOR IKS, både i 2008, 2011 og i 2014. Kontrollen i 2008 var både eierskapskontroll og FR knyttet til selvkost.
Grue Service AS	Det ble gjennomført en EK i 2012. Ingen spesielle merknader.
Eidsiva Energi AS	Det ble gjennomført en selskapskontroll i selskapet i 2013, gjennomført av Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS. Ikke bestilt av kommunene i Glåmdal.

7.2 Oversikt over selskaper utenfor koml. § 80

Dette er selskapene som er deleide, dvs. som også har private eiere. Dette vil si at kommunen har ikke mer innsynsrett i enn de øvrige aksjonærene. Kommuneloven § 80 kommer ikke til anvendelse.

⁶ FR= forvaltningsrevisjon

⁷ EK-eierskapskontroll



Kommunen kan likevel gjennomføre begrensede selskapskontroller ut fra offentlige dokumenter, i den grad disse kan gi opplysninger om i hvilken grad selskapet opptrår med eiernes intensjon, om rapporteringen fra selskapet samsvarer med retningslinjer, etc. En nærmere beskrivelse av selskapene med formål og eiere, går fram av vedlegg 2.

Det ble i 2015 gjennomført en «overordnet selskapskontroll» knyttet til kommunens håndtering av deleide selskaper, så vi tar ikke med noen vurdering av disse selskapene i denne omgangen.

7.3 Kommunale foretak og diverse samarbeid

Stiftelser, kommunale foretak, vertskommunesamarbeid, interkommunalt samarbeid (som ikke er egne rettssubjekter) og eventuelt andre samarbeid/foreninger er ikke omfattet av regelverket om selskapskontroll, men er likevel her for å gi en bedre oversikt over kommunens interesser.

Når det gjelder kommunale foretak, fører kontrollutvalget tilsyn med dette på lik linje som for kommunen. I forhold til vertskommunesamarbeid og interkommunalt samarbeid (som ikke er egne rettssubjekter), er det hhv. vertskommunens eller kontorkommunens kontrollutvalg som har tilsynsansvaret. For øvrige organisasjoner har ikke kontrollutvalget noe tilsynsansvar. Det som står under «andre interkommunale samarbeid» er samarbeid hvor det ikke går klart fram hvordan samarbeidet er organisert. Stiftelser har ingen eiere, de eier seg selv.

Vertskommunesamarbeid (kompl. § 28)

- Glåmdal krisesenter (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes, Kongsvinger er vertskommune)
- Interkommunal legevakt (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal, Kongsvinger er vertskommune)
- Kongsvinger kommune interkommunale øyeblikkelig hjelp (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Nes i Akershus, Kongsvinger er vertskommune)
- Regionalt innkjøp (RIIG) (Eidskog (har nylig meldt seg ut), Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes, Kongsvinger er vertskommune)
- Samfunnsmedisin i Solør (Grue, Åsnes, Våler, Grue er vertskommune)
- Solør Barneverntjeneste (Grue, Våler og Åsnes, Åsnes er vertskommunen)

Interkommunalt samarbeid (kompl. § 27, ikke eget rettssubjekt)

- IKA-Opplandene IKA (er et interkommunalt arkivdepot for kommuner i Hedmark og Oppland, interkommunalt samarbeid, men Oppland fylkeskommune som kontorkommune).
- Hedmark IKT (Hamar, Stange, Løten, Kongsvinger, Grue og Nord-Odal, Hamar er kontorkommunen)
- Regionrådet i Glåmdal. (Hedmark fylkeskommune, Eidskog kommune, Grue kommune, Kongsvinger kommune, Nord-Odal kommune, Sør-Odal kommune, Våler kommune og Åsnes kommune) («Samarbeidsorgan»).
- Solør PPT (pedagogisk/psykologisk tjeneste) (Grue og Åsnes, Åsnes er kontorkommune).
- Solørfondet (Grue, Våler og Åsnes, kontorkommune Åsnes (?)).



Andre interkommunale samarbeid (?)

- Frisklivssentralen i Solør (Grue, Våler og Åsnes, kontorsted er Åsnes).
- Interkommunalt geodatasamarbeid GIS-samarbeid (Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal) (Statens kartverk er sekretariat)
- Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensing region 2 (bl.a. Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes, sekretariatet er tillagt Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS).
- Nødalarmtjenesten 110-sentralen. Alarmsentral Brann Innlandet dekker 46 kommuner i Hedmark og Oppland fylker. Regionen er sammenfallende med Innlandet politidistrikt. Elverum kommune er vertskommune for drift av regional 110-sentral for Innlandet. Elverum kommune har delegert driftsansvaret for 110- sentralen til Midt Hedmark brann og Redningsvesen IKS.

Stiftelser⁸

- Høgskolestiftelsen i Kongsvinger
- Stiftelsen kvinnemuseet-Solør-Odal museene

⁸⁸ Grue er involvert i flere stiftelser enn det som går fram av denne oversikten.



7.4 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Selskapets navn	Vesentlighet iht. pkt. 5.2	Risikoelementer iht. pkt. 5.2	Andre risikoelementer/vurderinger ¹ Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
Glåmdal interkommunale brannvesen IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene, med unntak av nest siste kulepunkt (gevinst eller tap for kommunen)	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: HMS <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels til stor• Konsekvens: Middels Risiko: Kvalitet på tjenesten/kompetanse <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Stor Risiko: IT- og informasjonssikkerhet <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Stor. Risiko: Lov om offentlige anskaffelser. <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels.	Selskapet har foretatt risikoevaluering i forhold til drift, økonomi og misligheter	Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: <ul style="list-style-type: none">• kompetanse og HMS• offentlige anskaffelser• IT-sikkerhet/ informasjonssikkerhet
Glåmdal interkommunale vann og avløpssekselskap IKS (GIVAS IKS)	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene, med unntak av nest siste kulepunkt (gevinst eller tap for kommunen)	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Forurensning, driftsavbrudd <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Liten til middels• Konsekvens: Stor Risiko: IT- og informasjonssikkerhet <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Liten til middels• Konsekvens: Stor. Risiko: Selvkostberegning <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Liten• Konsekvens: Middels	Selskapet har foretatt risikoevaluering i forhold til drift, økonomi og misligheter	Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: <ul style="list-style-type: none">• IT-sikkerhet og informasjonssikkerhet.
Glåmdal interkommunale voksenopplæring IKS (GIV IKS)	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene, med unntak av nest siste kulepunkt (gevinst eller tap for kommunen)	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Kompetanse og kultur. <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels til stor.	Selskapet har foretatt risikoevaluering i forhold til drift, økonomi og misligheter.	Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: <ul style="list-style-type: none">• kompetanse og kultur

¹ Vurdert bl.a. på bakgrunn av dokumentanalyser



Selskapets navn	Vesentlighet iht. pkt. 5.2	Risikoelementer iht. pkt. 5.2	Andre risikoelementer/vurderinger ¹ Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
Glåmdal sekretariat IKS				Ikke vurdert	Hvis kontrollutvalgene ønsker en EK eller FR, må dette utredes av andre.
Hedmark Revisjon IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen, ut fra de tre første kulepunktene, samt femte og siste kulepunkt.	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Helsebelastning og kapasitet <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels. Risiko: IKT-koordinering <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels.		Det er ikke tidligere gjennomført EK, så dette kan være aktuelt.
Solør Renovasjon IKS	Selskapet er vesentlig for kommunen, ut fra de tre første kulepunktene, femte og siste kulepunkt	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Helsebelastning <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels.• Konsekvens: Middels Risiko: Forurensning <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels til stor Risiko: Brann <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels til stor Risiko: Selvkostberegning <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Liten• Konsekvens: Middels Risiko: Lov om offentlige anskaffelser. <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels• Konsekvens: Middels		Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: <ul style="list-style-type: none">• HMS/arbeidsmiljø• lov om offentlige anskaffelser
Grue Service AS	Selskapet er vesentlig for kommunen ut fra alle kulepunktene.	Liten risiko i forhold til disse fire kulepunktene.	Risiko: Kompetanse og kultur. <ul style="list-style-type: none">• Sannsynlighet: Middels til stor• Konsekvens: Middels. Generell risiko er manglende henvisninger fra NAV=økonomisk risiko		Ikke aktuelt med EK Aktuelle FR: <ul style="list-style-type: none">• kompetanse og kultur
Eidsiva Energi AS	Selskapet er vesentlig i forhold til	Selskapet er ikke			Et stort selskap med potensielt



Selskapets navn	Vesentlighet iht. pkt. 5.2	Risikoelementer iht. pkt. 5.2	Andre risikoelementer/vurderinger ¹ Sannsynlighet/konsekvens	Annet	Oppsummering
	samfunnsansvar og flere av de øvrige kulepunktene, men kommunen eier så liten del av selskapet at det ut fra et vesentlighetsaspekt ikke anses hensiktsmessig å gjennomføre selskapskontroll	vurdert i forhold til risiko.			store risikoer, men er ikke vurdert av oss i denne sammenhengen på grunn av kommunens andel i selskapet 0,026 %.



Del 3 – Plan for selskapskontroll

8 Gjennomføring og rapportering av kontrollen

På bakgrunn av informasjonen som er samlet inn gjennom dokumentanalyse, spørreskjema, innspill fra rådmennene og prosessmøte i kontrollutvalget, er det utarbeidet forslag til selskapskontrollprosjekter. For de foreslåtte selskapskontrollprosjektene er det angitt kriterier i henhold til de momentene som er listet opp i 5.2.

Det er viktig å understreke at risiko- og vesentlighetsvurderinger er skjønnsmessige vurderinger basert på foreliggende informasjon, og at kontrollutvalget kan vurdere risikoene knyttet til selskapene ulikt fra det som er foreslått her.

Det er kontrollutvalget som skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og foreslå rekkefølgen for selskapskontrollprosjekter i den planen som blir lagt frem for kommunestyret. Kommunestyret fatter endelig vedtak. Eventuell forvaltningsrevisjon i selskaper legges også inn i plan for forvaltningsrevisjon.

8.1 Gjennomføring

Kontrollutvalget vurderer årlig omfanget av selskapskontroller og hvilke kontroller som skal gjennomføres med utgangspunkt i plan for selskapskontroll. Utvalget kan, i den grad det finner det nødvendig, be om at aktuelle selskaper oversender relevante dokumenter iht. kommuneloven § 80. Kontrollutvalget kan gjøre endringer i planen, hvis forutsetningene skulle endre seg.

Kontroller i selskaper som har flere eierkommuner, bør i størst mulig grad koordineres.

Flere av selskapene kommunen eier, eies ofte sammen med andre kommuner. Dersom kontrollutvalget planlegger å gjennomføre kontroll i et selskap kommunen eier sammen med en eller flere andre kommuner, kan det fremgå av planen om kontrollutvalget ønsker å samordne selskapskontrollen med de andre eierne. (Kontrollutvalgsboken side 85)

8.2 Prioritering av selskapskontroller 2016-2019

I oversikten nedenfor er det foreslått kontroller ut fra de opplysningene som foreligger for perioden 2016-2019. Det går fram av oversikten hvilke kontroller som er foreslått. Hvilke kontroller som skal gjennomføres når, vil gå fram av kontrollutvalgets årsplan, på bakgrunn av foreslåtte ressurser.

Det anbefales at planen revideres etter to år.



Selskap	Kontroller	Kommentarer
Solør Renovasjon	<ul style="list-style-type: none">Forvaltningsrevisjon	Lov om offentlige anskaffelser
Glåmdal brannvesen IKS	<ul style="list-style-type: none">Forvaltningsrevisjon	Kompetanse og HMS
Hedmark Revisjon IKS	<ul style="list-style-type: none">Eierskapskontroll	

8.3 Rapportering

Rapport etter gjennomført selskapskontroll sendes fra utøver til kontrollutvalget. Etter kontrollutvalgets behandling sendes rapporten kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer om gjennomførte selskapskontroller og resultatet av disse i sin årsrapport som legges fram for kommunestyret. Hvis kontrollutvalget har gjort endringer i plan for selskapskontroll, jf. punktet om "Gjennomføring (pkt. 8.1), som nevnt ovenfor, skal dette framgå av årsrapporten.

Eventuelle anbefalinger etter gjennomført selskapskontroll følges opp av kontrollutvalget. Oppfølgingen rapporteres til kommunestyret gjennom kontrollutvalgets årsrapport.

9 Avslutning

Med regelverket om selskapskontroll sikres de folkevalgte bedre tilsyn og kontroll med den delen av den kommunale virksomheten som er organisert som interkommunale selskaper eller aksjeselskaper. Men kontroll og tilsyn er ikke bare spørsmål om behov og mulighet, men også om kontrollvilje. Avgjørende for om kommunen har tilfredsstillende kontroll og tilsyn med sine fristilte virksomheter, vil til syvende og sist være om det er politisk vilje til kontroll med virksomhetene. I dette ligger at det stilles midler til disposisjon for kontrollutvalget for gjennomføring av selskapskontroll.

For kommunestyret som øverste ansvarlige organ i kommunen vil det også være viktig hele tiden å vurdere om de organisasjonsformer som kommunen har valgt for sin virksomhet, er egnet til å fremme de mål og verdier for kommunens virksomhet som kommunestyret mener er viktige.

Kirkenær, 6.9.16
Herdis Bragelien
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder



Vedlegg 1 – Oversikt over heleide selskaper

Selskapets navn	Selskapets formål ¹⁰	Eierandel	Kommentarer
Glåmdal interkommunale brannvesen IKS	Virksomhetens formål er, på vegne av deltakerne, å ivareta de oppgaver som deltakerne er pålagt i henhold til Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver, brann- og eksplosjonsvernloven §§ 9 og 11.	2016: 26 % 2017: 24 % (I Grues eiermelding fra 2013 står det at Grue eier 23 %)	Oversikt eiere: Opplysninger på Purehelp (som ikke stemmer nå): Kongsvinger kommune 70 % Grue kommune 30 % Ifølge selskapsavtalen er det stipulert fordeling av eierandel=kostnadsfordeling etter gradvis innfasing over 4 år. Eierandel 2016: Grue 26 %, Kongsvinger 74 % Eierandel 2017: Grue 24 %, Kongsvinger 76 % osv.
Glåmdal interkommunale vann og avløpselskap IKS	Formålet med GIVAS IKS er å eie og drive kommunaltekniske anlegg for vann og avløp i deltakerkommunene. Selskapet er etablert til felles løsning av deltakerkommunenes oppgaver innenfor vann og avløp, og har som formål å bidra til en samfunnsmessig best mulig vannforsyning med god kvalitet og til lavest mulig kostnad, samt avløpsvirksomhet i henhold til overordnede målsettinger i kommunene og samfunnet for øvrig.	19 %	Oversikt eiere: Opplysninger på Purehelp: Kongsvinger Kommune 59 % Grue Kommune 19 % Eidskog Kommune 11 % Nord-Odal Kommune 11 %
Glåmdal interkommunale voksenopplæring IKS	GIV skal bidra til å utvikle den voksne befolkningens kompetanse, ved å legge til rette og gi opplæring slik at flest mulig kan delta i et stadig mer kompetanseintensivt arbeids- og samfunnsliv. Gjennom samarbeidet skal eierne sikres et godt fagmiljø med kompetente lærekrefter. Tilby opplæringstjenester til virksomheter som ikke er eiere i selskapet.	8,43 %	Oversikt eiere: Hedmark Fylkeskommune 28,11 % Kongsvinger Kommune 28,11 % Sør-Odal Kommune 11,42 % Eidskog Kommune 9,90 % Grue Kommune 8,43 % Nord-Odal Kommune 7,81 % Våler Kommune 6,22 %
Glåmdal sekretariat IKS	Glåmdal sekretariat IKS har som oppgave å ivareta sekretariatsfunksjonen for kommunens kontrollutvalg,	14 %	Oversikt eiere: Kongsvinger Kommune 15 % Åsnes Kommune 15 % Våler Kommune 14 %

¹⁰ I all hovedsak hentet fra kommunens eierskapsmelding fra 2013.



Selskapets navn	Selskapets formål ¹⁰	Eierandel	Kommentarer
	fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner.		Sør-Odal Kommune 14 % Eidskog Kommune 14 % Grue Kommune 14 % Nord-Odal Kommune 14 %
Hedmark Revisjon IKS (omtalt som Glåmdal Revisjon IKS i eiermeldingen, omdannet til Hedmark Revisjon IKS fra 1.1.2014)	Utføre revisjon i deltakende kommuner i henhold til kommuneloven § 78 pkt. 3-9. Glåmdal Revisjon skal på vegne av kommunestyret og kontrollutvalget sørge for den løpende kontroll med forvaltningen i deltakende kommuner, iht. forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutvalg. Glåmdal Revisjon skal videre ha som formål å kunne tilby sine revisjons- og rådgivningstjenester ovenfor forskjellige virksomheter som kommuner er økonomisk involvert i, eller har øvrige interesser i.	2,5 %	Oversikt eiere: Hedmark Fylkeskommune 18 % Hamar Kommune 14 % Ringsaker Kommune 14 % Elverum Kommune 9 % Stange Kommune 8,5 % Kongsvinger Kommune 7,5 % Åsnes Kommune 4 % Trysil Kommune 3,5 % Sør-Odal Kommune 3,5 % Løten Kommune 3 % Eidskog Kommune 3 % Grue Kommune 2,5 % Åmot Kommune 2,5 % Nord-Odal Kommune 2,5 % Våler Kommune 2 % Stor-Elvdal Kommune 1,5 % Engerdal Kommune 1 %
Solør Renovasjon IKS	Selskapet skal være en aktør innen avfallssektoren gjennom håndtering av avfall fra så vel husholdninger og institusjoner som forretninger og annen næringsvirksomhet, og kan etablere eie og drive anlegg for renovasjon i de deltakende kommuner etter de krav myndighetene stiller.	31 %	Åsnes Kommune 46 % Grue Kommune 31 % Våler Kommune 23 %
Grue Service AS	Grue Service er tiltaksarrangør av arbeidsmarkedstiltak, og skal gi utviklende og kvalifiserende arbeidstrening til uføretrygdete og yrkeshemmede med ulik bistandsbehov, slik det fremgår av Forskrift om arbeidsrettede tiltak, fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 11. desember 2008, med hjemmel i love av 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester.	100 %	
Eidsiva Energi AS	Formålet skal bl.a. være kraftproduksjon, nettvirksomhet og detalj salg av kraft, fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet....., produksjon og distribusjon av bioenergi i innlandet og deltakelse i virksomhet som har nær og	0,026 %	Oversikt eiere: Hedmark Fylkeskraft AS 22,08 % Hamar Energi Holding 22,08 % Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding AS 16,77 % Ringsaker kommune 14,83 % Oppland Fylkeskraft AS 9,39 % Andre 14.85 %



Selskapets navn	Selskapets formål ¹⁰	Eierandel	Kommentarer
	fordelaktig sammenheng med forannevnte virksomheter.		Gjøvik kommune Løten kommune Østre Toten kommune Elverum Energi AS Åmot kommune Trysil kommune Engerdal Energi Holding AS Nord-Fron kommune Ringebu kommune Øyer kommune Stor-Elvdal kommune Nord-Odal kommune Øystre Slidre kommune Vestre Slidre kommune Vang kommune Lesja kommune Kongsvinger kommune Åsnes kommune Eidskog kommune Sør-Odal kommune Grue kommune Våler kommune Skjåk kommune



Vedlegg 2 - Oversikt over deleide selskaper

Selskapets navn	Formål et med selskapet ¹¹	Eierandel	Kommentarer
Grue Voltigehall AS	<p>Å bygge og drive en ridehall for voltige og annen aktuell bruk av hest på kommunegården i Grue.</p> <p>Ble etablert med tilskudd fra omstillingsprosjektet «Gla i Glåmdal». Kommunen gikk inn med 51 % for at Voltigehallen skulle få spillemidler. Ved ev. salg eller annet bruk av hallen, kan en risikere at spillemidlene blir krevd tilbakebetalt (eiermeldingen 2013)</p>	51 %	Oversikt eiere: Grue Kommune 51 % Leif Wiger 49 %
Destinasjon Sør-Hedmark AS	<p>Formålet er bl.a. at selskapet skal være et felles markedsføringsorgan og iv arta reiselivsinteressene for de 7 Glåmdalskommunene. Selskapet skal gjennom sin virksomhet bidra til å øke trafikken til området, samt stimulere og styrke den samlede reiselivsnøingens lønnsomhet og konkurranseevne.</p> <p>Selskapet ble etablert i 2012 for at Glåmdal skulle få et operativt destinasjonsselskap, etter at Hedmark Reiseliv gikk konkurs.</p>	5,95 % (?)	Oversikt eiere: Purehelp: Odal Næringshage Utvikling AS 25 % Grue Næringssselskap AS 25 % Solør Næringshage AS 25 % Magnor Næringshage AS 25 % Eiermeldingen til Kongsvinger sier slik: Solør Næringshage AS 9 % Grue Næringssselskap AS 9 % Odal Næringshage Utvikling AS 9 % Magnor Næringshage AS 9 % Kongsvinger kommune 9 % Åsnes kommune 6,8 % Grue kommune 4,5 % Øvrige (31) 43,7 %
Fine Forest Foods AS	<p>Ble etablert med tilskudd fra omstillingsprosjektet «Gla i Glåmdal».</p> <p>Formålet er at selskapet skal fungere som et sentralt kommunikasjonsledd for koordinering av produksjon, foredling og salg av næringsmidler til kunder som vet å sette pris på kvalitet og tilgjengelighet.</p>	1,09 %	Oversikt eiere: Berggren AS 24.9 % Vidar Marthinsen 8 % Svein Tore Rishovd 7.6 % Erling Olav Eriksmoen 1.3 % Andre 58.2 %
Grue Næringssselskap AS	<p>Formålet er å arbeide aktivt for næringslivet i Grue kommune, herunder drive utleie av lokaler og yte tjenester til næringsdrivende, samt bidra til vekst, koordinering, utvikling og utvidet samarbeid blant bedriftene i Grue Næringssselskap AS og det</p>	36,44 %	Oversikt eiere: Grue Sparebank 53,06 % Grue Kommune 36,44 % Solørfondet 2,92 % Vanebo Publishing AS 2,92 % Grue Næringssselskap AS 1,17 % Andre 3,49 %

¹¹ Hentet fra Grue kommunes eierskapsmelding for 2013.



Selskapets navn	Formål et med selskapet ¹¹	Eierandel	Kommentarer
	<p>Øvrige næringsliv.</p> <p>Ble etablert i 2001 med støtte fra «Gla i Glåmdal».</p>		
Tretorget AS	<p>Selskapets virksomhet er utvikling, produksjon, markedsføring og salg av ledelses- og administrasjonstjenester overfor skog- og trerelaterte virksomheter, samt hav som hører hertil, herunder deltakelse i andre selskaper. Tretorget skal, på kommersielle basis, i kraft av sin egen, innleid eller formidlet kompetanse, levere tjenester innenfor inkubator drift, forretnings-, nettverks-, prosjekt- og forskningsutvikling.</p> <p>Stiftet i 2001 med støtte fra «Gla i Glåmdal».</p>	0,64 %	Oversikt eiere: Moelven Industrier ASA 26,50 % Siva - Selskapet for Industrivekst Sf 21,50 % Bergene Holm AS 19,20 % Glommen Skog Sa 6,40 % Sandermoen AS 6,40 % Statskog Sf 6,40 % Eidskog-stangeskovene AS 3,20 % Nordan AS 3,20 % Solør Agrotre AS 1,90 % Gausdal Bruvoll Sa 1,30 % Bredesen Opset AS 1,30 % Sb Skog AS 1,30 % Ringalm Holding AS 0,70 % Grue Kommune 0,70 %
Hedmark Kunnskapspark AS	<p>Formålet for selskapet er bl.a. å bidra til økt verdiskapning i Hedmark gjennom bistand til fasilitering, inkubasjon og innovasjonsledelser i nye og eksisterende bedrifter og i nettverk av bedrifter.</p>	0,03 %	Oversikt eiere: Hedmark Fylkeskommune 34,4 % Siva - Selskapet for Industrivekst Sf 30,4 % Hamar Kommune 9,6 % Kongsvinger Kommune 5,3 % Eidsiva Vekst AS 4,4 % Hamar Media AS 2,8 % Sparebanken Hedmark 2,8 % Gjensidige Forsikring ASA 2,8 % Høgskolen i Hedmark 2,4 % Andre 5,1 %
Glommen Skog SA	<p>Formålet er å bidra til best mulig avkastning på andelseiernes eiendommer, ved hjelp av forskjellige tiltak.</p> <p>Det er ikke kjent hvorfor kommunen gikk inn i dette selskapet, men det antas at selskapet var viktig for kommunen som skogeier.</p>	0,43 %	Oversikt eiere: ? Selskapet var tidligere et aksjeselskap, men er nå et samvirkeforetak for skogeierne. .
Norske Skogindustrier ASA	<p>Kommunen har hatt denne eierandelen i mange år, eierandelen er svært liten. Det er grunn til å tro at kommunens som stor skogeier gikk inn i selskapet for å bidra til å styrke papirindustrien. Situasjonen for selskapet er i dag en helt annen enn den var. Kommunens engasjement i dette selskapet har ikke vært stort i siste årene.</p>	0,000004 21 %	Oversikt eiere: ?